

INDEXER
(CONTENTS)

<p>1-20 : A Report on the 1960 Trench Excavations 11-20</p> <p>21-25 : Trench K. 1960. The Report 23-25</p> <p>26-27 : and their implications 26-27</p> <p>28-29 : Trench and the Pottery of the Austrian Colonies 28-29</p> <p>30-31 : similarities between the Pottery of the MW II 30-31</p> <p>32-33 : Austria and Belgians 32-33</p> <p>34-35 : from 2nd to 4th 34-35</p> <p>36-37 : Elements from Austrian Excavations in Austria 36-37</p> <p>38-39 : Maastricht 38-39</p> <p>40-41 : Austrian Belgians 40-41</p> <p>42-43 : Trench T. 1960. The Report 42-43</p> <p>44-45 : A Report on the 1960 Trench Excavations 44-45</p>	<p>1-20 : A Report on the 1960 Trench Excavations 11-20</p> <p>21-25 : Trench K. 1960. The Report 23-25</p> <p>26-27 : and their implications 26-27</p> <p>28-29 : Trench and the Pottery of the Austrian Colonies 28-29</p> <p>30-31 : similarities between the Pottery of the MW II 30-31</p> <p>32-33 : Austria and Belgians 32-33</p> <p>34-35 : from 2nd to 4th 34-35</p> <p>36-37 : Elements from Austrian Excavations in Austria 36-37</p> <p>38-39 : Maastricht 38-39</p> <p>40-41 : Austrian Belgians 40-41</p> <p>42-43 : Trench T. 1960. The Report 42-43</p> <p>44-45 : A Report on the 1960 Trench Excavations 44-45</p>
---	---

AKKUZULU TÜMÜLÜSÜ KAZISI

ÇETİN ANLAĞAN

Akkuzulu Köyü Çubuk'un 10 km. doğusundadır (Lev. 1, Harita 1). 1967 yılına kadar bu köye ulaşım Ravlı ilçesi üzerinden yapılmaktaydı. Bugün, Çubuk'tan, yeni yapılan bir şose ile gidilmektedir.

Akkuzulu bir sel yatağının iki yamacına kurulmuş, 177 hane ve 1500 nüfuslu bir köydür (Lev. 2, Harita. 2). Köyün başlıca geçimini buğday, meyve ve köyü vreleyen tepelerdeki zm bağları teşkil eder. Bu arada hayvancılık da önemli yer tutar.

Köy, 15 yıl önce şimdiki yerinden 5 km. daha içeride, derenin keskin yamaç yaptığı bir kısımda kurulmuş olmasına rağmen, kişın ulaşımın tamamen kesilmesi ve köyün işlenecek araziye uzaklığı nedeniyle g başlamış ve bugünkü Akkuzulu meydana gelmiştir.

Köyü, aşağı yukarı, doğu-batı dorđultusunda ikiye bölen Akkuzulu deresinin kuzeyi daha kesif iskn edilmiştir. Oldukça dik bir yamaç olan bu kısımda, köylü, evinin inşası sırasında çok kere yontulmuş, muntazam mermer veya kireç taşları bulmuştur. İleride inceleyeceğimiz bir "mil taşı" ile "sikke" de bu buluntular arasındadır. Burada "Klsik çağlara ait" bir iskn yeri bulunduğundan şüphe etmemek gerekir.

Akkuzulu köyünün batı ucuna doğru ve derenin kuzeyindeki bir tepede köylünün yıllardan beri "harman yeri" olarak kulandığı bir saha vardır (Lev. 3, 1). Burası gerçekte bir tümülüsü olup, erozyon dolayısıyla toprak kaybetmiş, ve 1967 yılı Kasım ayında, köylülerin kazması sonucu, mezar odasının tavan kilit taşlarından biri meydana çıkmıştır (Lev. 3, 2). O tarihte Çubuk Kaymakamlığının yaptığı ihbar üzerine, yerine giderek tetkikte bulunmuş ve durumu bir raporla bildirmiştik. Bu tmlsten başka, tmlsn eteklerinde ve güney-batı yönünde, bir evin yanında, garaj inşa etmek amacı ile yapılan kazı sonunda yontulmuş büyük bloklarla yapılmış bir mimarî kalıntı da açığa çıkmıştı (Lev. 4, 1). Bu arkeolojik değerlerin kaybolmaması için, Çubuk Kaymakamlığı ilgililerinin de gösterdiği hassasiyet gözönüne alınarak, burada kazı yapma kararına varıldı. Gerekli müsaade ve denek

temin edildikten sonra, 12 Haziran 1968 günü Akkuzulu tümülüsü kazısına başlandı.

Başlangıçta 15, sonra 21'e çıkan işçi gurubu ile 12.6.1968-18.6.1968 tarihleri arasında ve Ankara Arkeoloji Müzesi adına yapılan kazı, bu satırları yazanın başkanlığında, Coşkun Tütüncü (Arkeolog), Restoratör Abdurrahim Çulha'dan kurulu heyet tarafından yürütüldü.

Fotoğraf işleri, Coşkun Tütüncü, plan ve krokiler Mehmetcik Kutkam (Arkeolog) tarafından yapıldı.

Kazının gerçekleşmesinde büyük payı bulunan, Ankara Arkeoloji Müzesi Müdürü Sayın Raci Temizer'e teşekkür ederim.

Ayrıca, şükranla belirtmek istediğim diğer bir nokta da Ankara Turizmi Eski Eserleri ve Müzeleri Sevenler Derneğinin gösterdiği maddî ve manevî destektir.

Bundan başka, Akkuzulu köyünde bulunmuş olan, mil taşının transkripsiyonunu yapmak lütfunda bulunan Sayın Prof. Dr. Samim Sinanoğlu'na ve yine tümülüs dışında bulunan sikkeyi inceleyen Ankara Arkeoloji Müzesi Nüvizmatı Saadet Taner'e şükranlarımı sunarım.

Raporumun hazırlanmasında kıymetli yardımlarını esirgemyen Sayın hocam Prof. Dr. Tahsin Özgüç'e ve büyük bir nezaketle, değerli tavsiyeleri ile beni aydınlatan yardımlarını esirgemiye Sayın Ord. Prof. Dr. Arif Müfid Mansel'e teşekkürü borç bilirim.

TÜMÜLÜS KAZISI

Heran tahribata uğrayacağını düşünerek, kazıya, 50 m. çapında ve 4 m. yüksekliğindeki tümülüsten başladık (Lev. 4, 2). Toprak atmağa ve kazı yapmaya en uygun yer seçilerek, mezar odasının bulunduğu tümülüs üzerinde kuzey-batı-güney-doğu doğrultusunda ve üst noktada 5 m., eteğe doğru 2 m. ye kadar daralan, 23 m. uzunlukta bir yarma açılmaya başlandı (Lev. 4, 3). Etekten kazmaya başlayarak, önce anatoprak seviyesine inildi; sonra bu seviye takip edilerek kazıya devam edildi. Yiğmanın mevcut yüksekliği 4 m. yi pek aşmadığı için, kazı zor olmadı.

14 Haziran 1968 de, kazının üçüncü günü, dromosun ilk taşları görülmeye başladı. Bunu takip eden 2 gün içinde dromos ve mezar odası tamamen açığa çıkarıldı (Lev. 5, 1-2).

Dromos, itinasız, poligonal teknikde, kireç taşları ile yapılmış, 4,95 m. uzunluk; 1,40 m. genişlik ve 1,50 m. yükseklik gösteren

st açık bir koridor Őeklinededir. Elimize sadece mezar odası giriŐinin üstünü örten büyük bir blok kalmıŐtır (Lev. 5, 3).

Mezar odasının doğu köŐesine bağlanan dromostan mezara, 68 cm. genişlik ve 105 cm. yükseklikteki bir kapıdan girilmektedir (Lev. 6, 1). 2,48 × 2,15 m. geniŐliĐi; 2,635 m. yüksekliği bulunan mezar odası, muntazam yontulmuŐ taŐlarla, ortogonal tarzda, bindirme ve tam kemer tekniği yanyana kullanılmak suretiyle inşa edilmiŐtir. Odanın duvarları, üçüncü taŐ dizisinin üst kenarına kadar, dikey olarak yükselmekte ondan sonra gelen iki taŐ sırası birbirinin üzerinden taŐırlmak suretiyle örtülerek sahayı küçültmektedir. Böylece, küçültülmüŐ sahanın üzerine ince-uzun beş, kama taŐından meydana gelen tam bir tonoz-kemer oturtulmuŐ bulunmaktadır (Lev. 7, 1-2).

Tümülüs, maalesef, daha önce soyulmuŐtur. Bunu daha ilk tetkikimizde tesbit etmiŐtik. Bugün olduğu gibi, o zaman da mezarın içine erozyondan toprağı aŐınmıŐ olan mezar odasının tavan kilit taŐlarından birini kaldırmak suretiyle girilmiŐ olmalıdır. Bunu doğrulayacak diğer bir husus da, mezar odasının üstü açılırken, batı köŐesinde bazı iskelet parçalarının bulunmuş olmasıdır. Uzun kemik parçaları yzeyeye çok yakın oldukları için, iyi korunmamıŐlardı. Mezar odası içinde, güneye düŐen köŐede de bazı kemik parçaları bulundu. Bu köŐeye yıĐılmıŐ gibi duran toprak içinden, eserlerle beraber, biri uzun, diğeri kısa muntazam yontulmuŐ iki taŐ ile (Lev. 8, 1), yandan bakıldığı zaman çizmeye benzeyen, yalnız u kısımları iŐlenmiŐ, iki taŐ daha bulundu (Lev. 8, 2). Yassı taŐlardan büyük olanının uzunluğu 1,50 m. geniŐliĐi 72 cm., kalınlığı 20 cm. idi. Ayakların ise, 73 cm. uzunluğu, 40 cm. yüksekliği vardı. Bu ayakların bir *kline*'ye ait olmaları çok muhtemeldir. Bunların üzerinde yassı ve geniŐ bir taŐ ya da bir tahta levhanın yer almıŐ olduğu düşünülebilir. Elimizde bulunan uzun taŐ, ölçülere de uyduğu için, bu Şekilde restore ettik (Lev. 9, 1). Her ne kadar, bu taŐlar ve aŐaĐıda inceleyeceğimiz bazı buluntular, güney köŐesinden gelmekte ise de, buranın hemen giriŐin karŐısında bulunuŐu ve hiç birinin in situ olmayıŐı, bizi, bu restorasyonu kuzey köŐesinde yapmaya yöneltti (Lev. 10, 2). Diğer yassı taŐ ise, dromosun giriŐinde kapak gibi kullanılmıŐ olmalıydı.

Mezar odasının içi, çok karıŐtırılmıŐtı. TaŐlar st üste atılmıŐ, yukarıdan dökülen toprak, mezar odasını yarı yarıya doldurmuŐtu.

Bu yığıntıyı dikkatle temizledik. Toprağı elemek suretiyle de hiçbir parçanın kaçmamasına çalıştık. Bu şekilde, parçalar halinde bulduğumuz ve tamamladığımız iki koku şişesi ele geçti (Lev. 11, 1). Pişmiş topraktan, biri gri, diğeri pembemsi deve tüyü hamurlu, dışa taşık ağız kenarlı, uzunca boyunlu, şişkin gövdeli, 15 cm. yüksekliğindeki bu şişelerden birinin dibi, diğerrinin boynu eksikti. Sağlam kısımlarına göre tamamladık.

Bundan başka, 3,5 cm. çapında, 0,3 cm. kalınlığında, disk şeklinde, ortasında ufak bir çıkıntısı, kenarında yivi bulunan fildişi bir eser ele geçti (Lev. 12, 1). Bunun bir kapak veya allık kutusu parçası olduğu düşünülebilir. Bundan başka yine fildişinden, içi oyulmak suretiyle yapılmış, yumurta kabuğu şeklinde parçalar da bulundu (Lev. 13, 1).

Kurşundan ufak bir halkaya geçirilmiş, 1 cm. çapında, beş dilimli bir cam boncuk da elimize geçti (Lev. 12, 2). Bunların yanısıra, birçok cam şişe (Lev. 13, 2-3); ve demirden âlet parçaları bulundu. Bunlardan biri kenet demiri şeklinde (Lev. 14, 1); diğeri sivri bir âlete, muhtemelen, makasa benzer bir eserdi (Lev. 14, 2).

Akkuzulu Tümülüsünde, mezar odasında ele geçen eserler arasında, tarihleme malzemesi olarak, en uygunu, şüphe yok ki, koku kaplarıdır (Lev. 15, 1). Bu tip koku kaplarının, hemen her merkezde bulunduğunu, erken Roma İmparatorluk çağına tarihlendiğini ve M.S. 1. yüzyıl sonu ile 2. yüzyıl başlarına tarihlendiğini biliyoruz¹. Böyle olduğu takdirde, Akkuzulu Tümülüsünü de bu çağlar içersine yerleştirmek gerekmektedir.

Fakat, Akkuzulu tümülüsünün tonoz kemer tarzındaki mimari yapısı incelenecek olursa, bu tip yapıtların, çok daha eskiye gittiğini görürüz. Esasen, A. M. Mansel'in iyice belirttiği gibi, kubbeli veya kemerli mezar anıtlarının M. Ö. XVI. yüzyılda Miken'de başladığını ve M. Ö. I. binde de, birçok ülkelerde kesiksiz devam etmiş olduklarını bilmekteyiz². Kırklareli'nde açığa çıkarılan A ve C mezarları ile bu plan şeklinin, M. Ö. IV-III. yüzyılda, bu bölgede

¹ GOLDMAN, Gözlükule-Tarsus, Vol. I; Text, pp. 171-172, pp. 179-180; Plate 202; fig. 735.

² MANSEL, Trakya-Kırklareli, s. 28 vd.

yaşamasına devam ettiğini göryoruz³. Yine bu bölgede açığa çıkarılmış bir başka tümülüs, Vize Tmls⁴, ayni tarz mimariye ayrı bir örnektir ve M. S. I. yüzyılın ilk yarısına tarihlenmektedir⁵. Bu örnekle de, bu mimari şeklin, daha geç çağlara kadar indiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu devamlılık yalnız Trakya bölgesiyle kalmamış, Akkuzulu'ya çok yakın bir yerde, Karalar'da da yaşamasını srdrmřtir⁶. Bilhassa, buradaki A tümülüsü, gerek plan, gerekse kemer tarzındaki mimarisi bakımından Akkuzulu'ya çok benzemektedir. Bunda da dromos girişi, Akkuzulu'da olduğu gibi yanda bulunmaktadır⁷. Akkuzulu tümülüs-altı mezar odasının ortogonal teknikte yapılmış olmasına karşılık, dromosun itinasız, poligonal tarzda inşa edilmiş olmasına başka birçok örnekte rastlamak mümkündür. Mudanya tümülüsü bunlardan biridir⁸. Akkuzulu mezar odasının bir defadan fazla kullanıldığını gösteren bir delilden yoksunuz. Mimari devamlılığın varlığına göre, ayni inşa tarzının M. S. ikinci yüzyılda da yaşadığını kabullenmemiz gerekmektedir.

TÜMÜLÜS DIŐI BULUNTULAR

1. Sikke :

Tümülüs kazısı devam ederken, köy halkı ile yaptığımız konuşmalardan, evlerinin temel kazıları sırasında veya bahçelerini düzeltirken, çok defa yontulmuş, muntazam taşlara rastladıklarını, bazan da sikkeler bulduklarını ğrendik. İşçilerden Mevlut Doruk, evinin bahçesinde bulunduğunu söylediği bir sikkeyi verdi. Gümüş kaplanmış sikkenin n yüzünde :

IMP GORDIANVS PIVS FEL AVG yazısı ile İmparatorun sua elenkli başi, sağa dönük şekilde tasvir edilmiştir (Lev. 16, 1).

Arka yüzde ise : VIRTVTI AVGVSTI yazısı ile, Herakles'in sağa dönük tasviri bulunmaktaydı (Lev. 16, 2).

³ MANSEL, Trakya-Kırklareli, s. 31; L. XIV; R. 32; L. XV, R. 33-34.

⁴ MANSEL, Vize, Belleten 13, s. 94 vd; L. 24, R. 6-7; L. 25; R. 8-9.

⁵ MANSEL, Vize, Belleten 13, s. 113-114.

⁶ R. OğUZ, Karalar, TTAED II, s. 110-123.

⁷ R. OğUZ, Karalar, TTAED II, Lev. 8, şek. 14.

⁸ MANSEL, Mudanya, Belleten C. X, sayı. 37, say. 1 vd.

Sikke, Roma İmparatoru III Gordianus aittir (M. S. 238-244)⁹. Bu sikkenin varlığı ile, Akkuzulu'daki iskânın, M. S. 3. yüzyılın ikinci yarısında da devam ettiğini anlıyoruz.

2. *Miltaş* :

Derenin kuzeyinde, köyün doğusunda Mehmet Kırpık'ın evinin bahçesinde bulunmuş olan mil taşının (Lev. 17, 1), genel olarak, İmparator Hadrianus zamanında dikildiği anlaşılıyor. İmparatorun ünvanları belirtiliyor; Trayanus'un oğlu, Nerva'nın torunu olduğu anlatılıyor. III. Konsüllüğü hatırlatılma yolu ile, M. S. 119 yılı tesbit ediliyor. Fakat 4. defa konsül olmadığı için, daha ilerki tarihlerde hep III. konsüllüğü öne sürülür. Yazıtta, diğer bir ifadeyle, İmparatorun, VI. Halk Konsüllüğü yılında dikildiği yazılıdır. Bu da, 121 yılının 1 Ocak 10 Aralık arası olduğu malumdur.

Yolun, Hadrianus'un imparatorluğu zamanında, 121 yılında, Makedonyalı bir müteahhid veya lejyon vasıtasıyla ve muhtemelen Bölge yönetimi (İmparatorluk tarafından değil) tarafından inşa edildiği anlaşılıyor. Yakın merkez olan Ancyra'dan kaç mil mesafede olduğunu bildiren rakamlar ise kesinlikle okunamıyor.

	IMP	CAES	AVG	
	DIVI	TRAIANI	PARTICIPO	
[∞]:	NERVA	[∞] POT I	TRAIANO	
	HADRIANO	AVG PON	MAX TR	
	POT IV	COS III	PERAIAROVV	
	MACEDONE	MEC AVG		
	PR	PB	M	
		C 5	IIII	

⁹ Sikkenin tanımlanması, Ankara Arkeoloji Müzesi Numizmatı, Saadet Taner tarafından yapılmıştır.

AKKUZULU TUMULUS

From June 12 to 16, 1968, a brief excavation was carried out under the auspices of the Ankara Archaeological Museum at the site of Akkuzulu Köy, ten kilometers east of Çubuk (Pl. 1, 1).

The object of the investigation was a small, barrelvaulted tomb buried under an earth tumulus 4 m. high and 50 m. in diameter (Pl. 4, 3). Upon excavation, the chamber proved to be well intact, but the disarray of material inside certainly indicated that the tomb had been robbed.

The chamber, built of blocks faced on the interior only, is approximately square, measuring 2.48 m. east-west by 2.15 m. north-south (Pl. 6, Plan 1). In its north wall, placed well to east of center, is a small door 0.68 m. wide and 1.05 m. high, complete with a small stone threshold in front (Pl. 5, 3). The approach to the chamber was made by a 5 meter long dromos lined with large, unworked fieldstones; the dromos is 1.40 m. wide and preserved to a height of 1.50 m. The north and south walls of the chamber, which support the long blocks of the barrel vault, rise in five unequal courses to a height of 2.64 m. The side walls rise three courses before the vault begins. The vault itself (Pl. 7, 1-2), consists of ten long, narrow blocks of varying thickness placed four and five on either side of a central keystone. Found broken within the chamber was a low stone bier, 1.50 m. long, consisting of a thin, rectangular slab and two stone supports (Pl. 8, 1-2); although not found *in situ*, the bier has been placed in the northwest corner of the chamber in the reconstruction (Pl. 9, 1; 10, 2).

The finds from the floor of the chamber include two fusiform unguentaria (Pl. 11, 1), a round ivory disc, probably an appliqué for furniture (Pl. 12, 1), a small glass bead (Pl. 12, 2), and an iron clamp (Pl. 14, 1). Of these, only the unguentaria provide useful chronological evidence, belonging to a type dated to the late first and early second centuries A.D. (footnote 1).

The chamber itself finds closest architectural parallels in the Vize Tumulus near Kırklareli in Thrace (footnotes 4-5), dated to the first half of the first century A.D.

Both internal and external evidence, therefore, indicate a date early in the period of the Roman Empire for the tumulus at Akkuzulu.

See pages 5-6 for the finds (a coin and a milestone), which had been found by chance before the excavation was started.

ANAKKULU TUMULUS

From June 12 to 16, 1905, a brief excavation was carried out under the auspices of the Ankara Archaeological Museum at the site of Anakkulü Koy, ten kilometers east of Çankırı (Pl. 1, 2).

The object of the investigation was a small, partially ruined tower buried under an earth tumulus 4 m. high and 50 m. in diameter (Pl. 4, 5). Upon excavation, the chamber proved to be well intact.

The masonry of masonry is made of irregularly shaped stones, the size of the stones varying from 10 to 20 cm. in diameter. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

The chamber is roughly rectangular in plan, measuring 4.5 m. east-west by 3.5 m. north-south. The walls are 1.5 m. thick and are built of irregular stones.

The floor is made of irregular stones, the size of the stones varying from 10 to 20 cm. in diameter. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

The walls are 1.5 m. thick and are built of irregular stones. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

The floor is made of irregular stones, the size of the stones varying from 10 to 20 cm. in diameter. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

The walls are 1.5 m. thick and are built of irregular stones. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

The floor is made of irregular stones, the size of the stones varying from 10 to 20 cm. in diameter. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

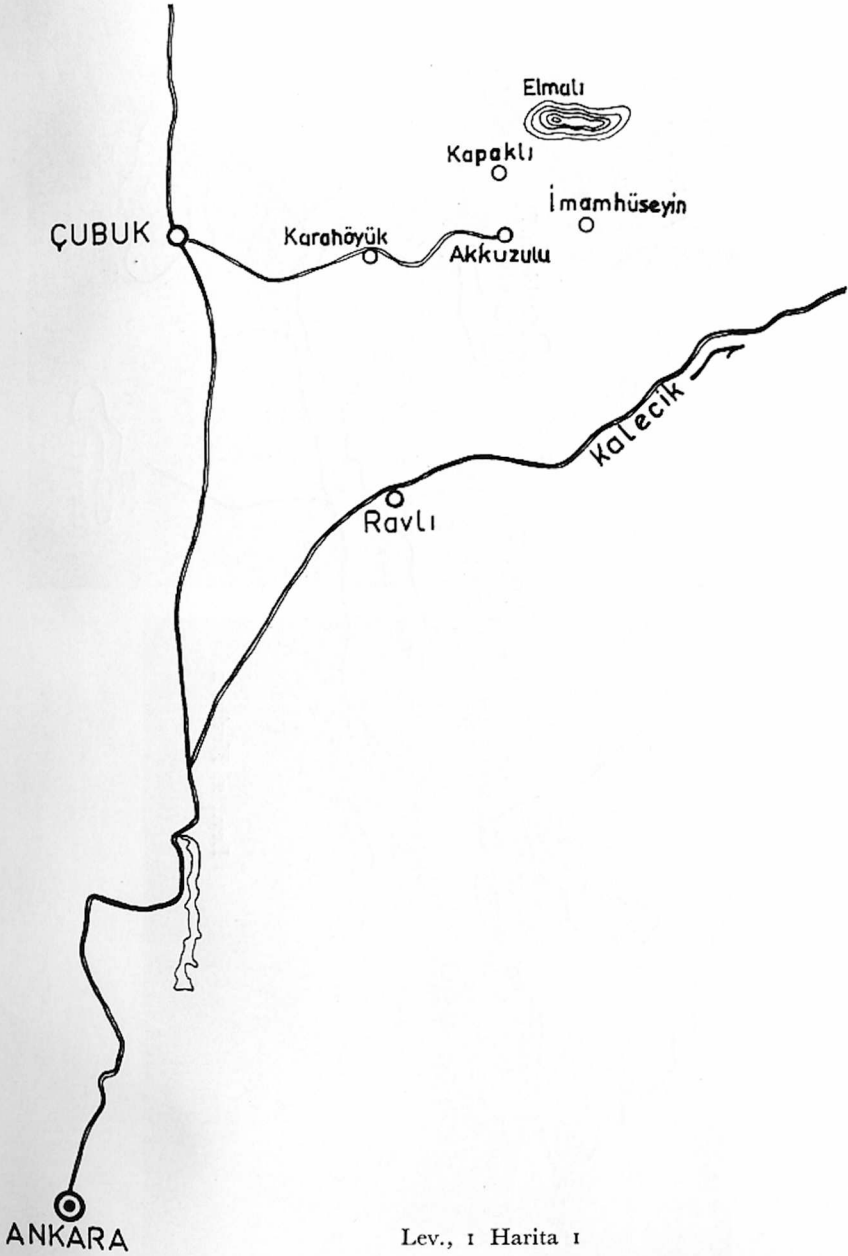
The walls are 1.5 m. thick and are built of irregular stones. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

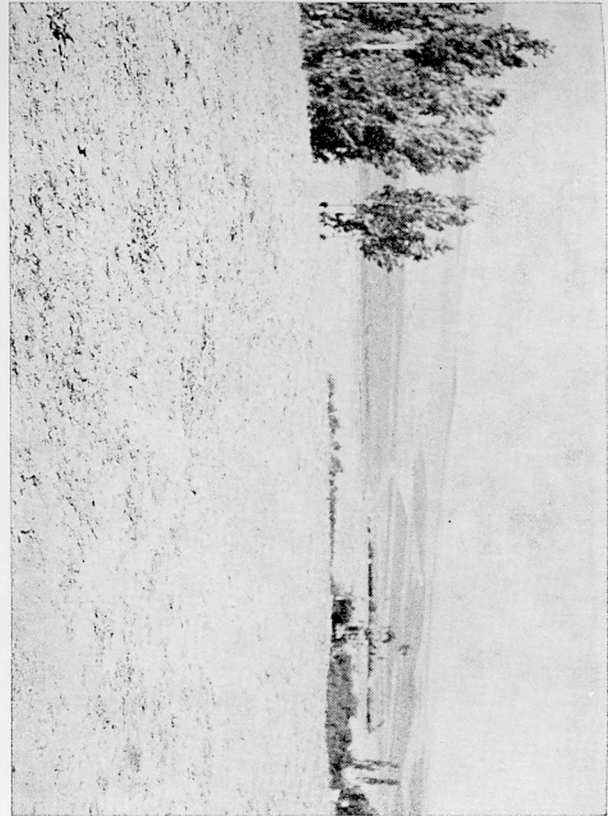
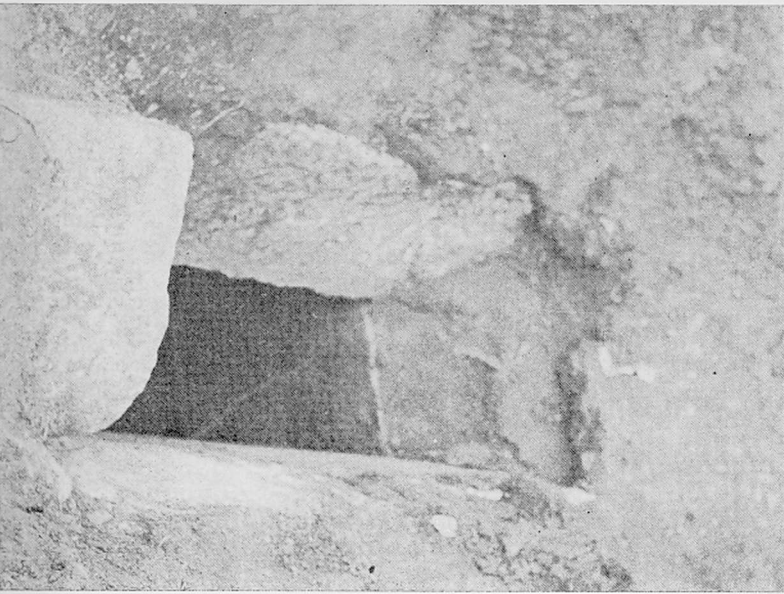
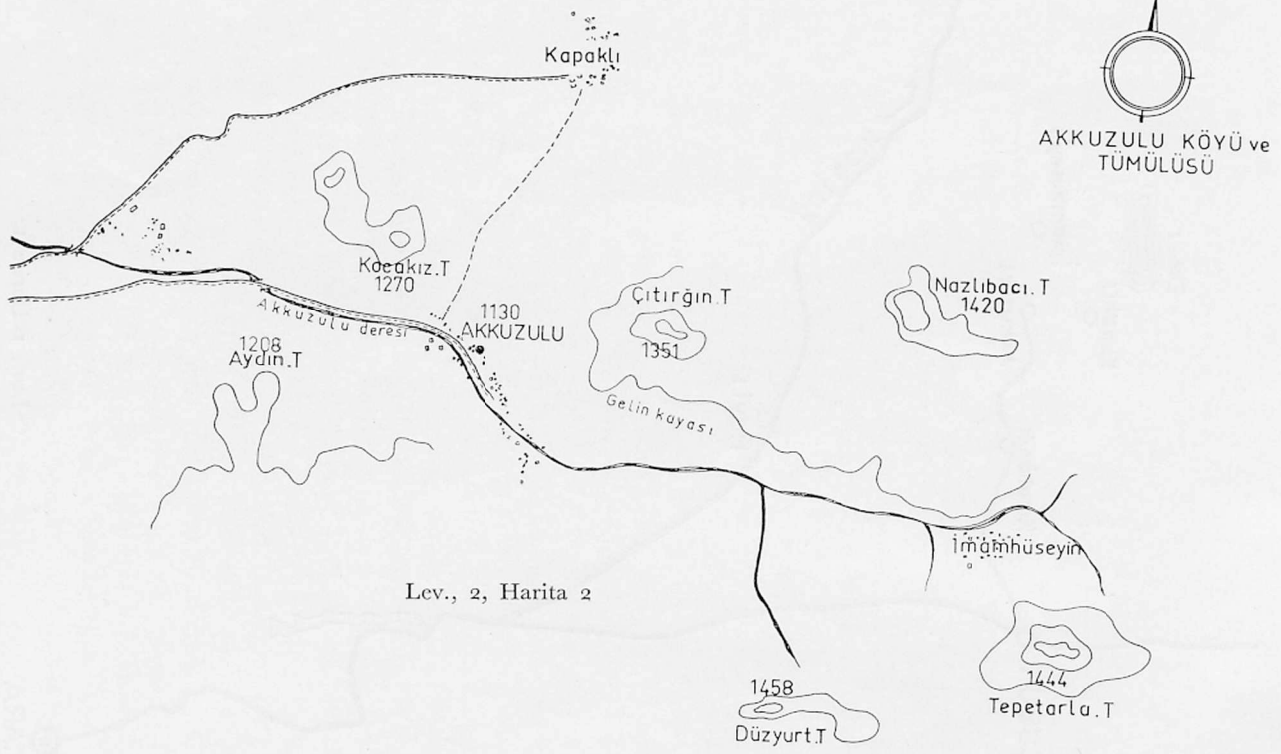
The floor is made of irregular stones, the size of the stones varying from 10 to 20 cm. in diameter. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

The walls are 1.5 m. thick and are built of irregular stones. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

The floor is made of irregular stones, the size of the stones varying from 10 to 20 cm. in diameter. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

The walls are 1.5 m. thick and are built of irregular stones. The stones are set in a thick mortar of lime and sand.

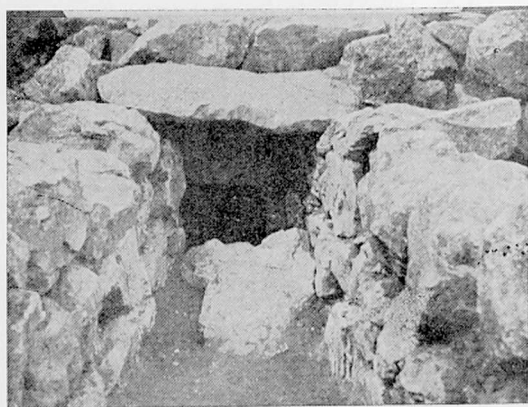
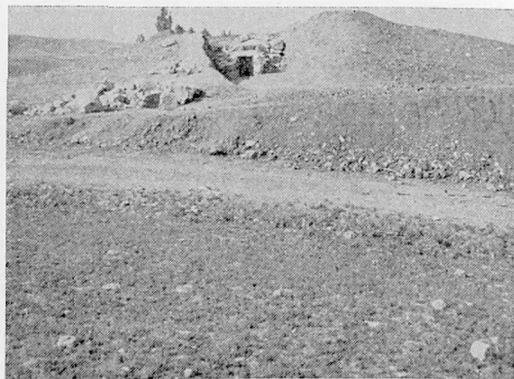
I

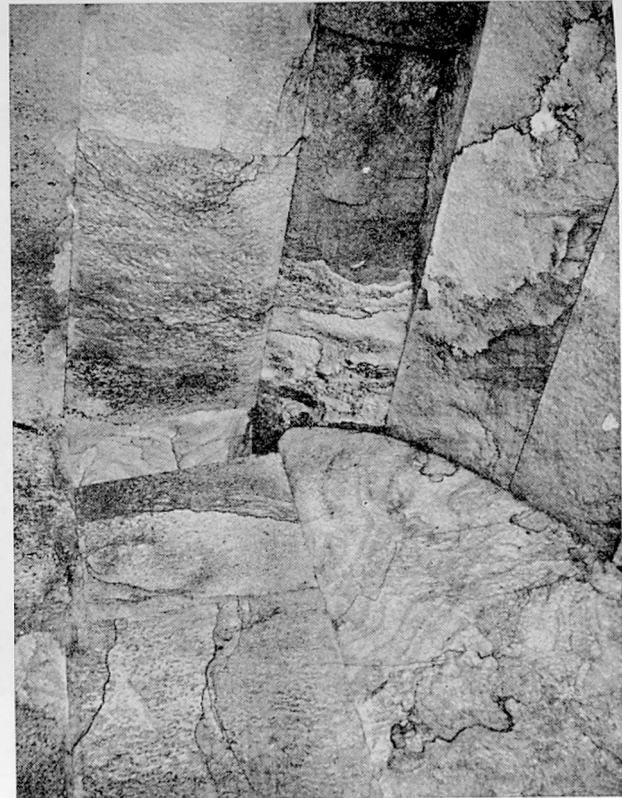
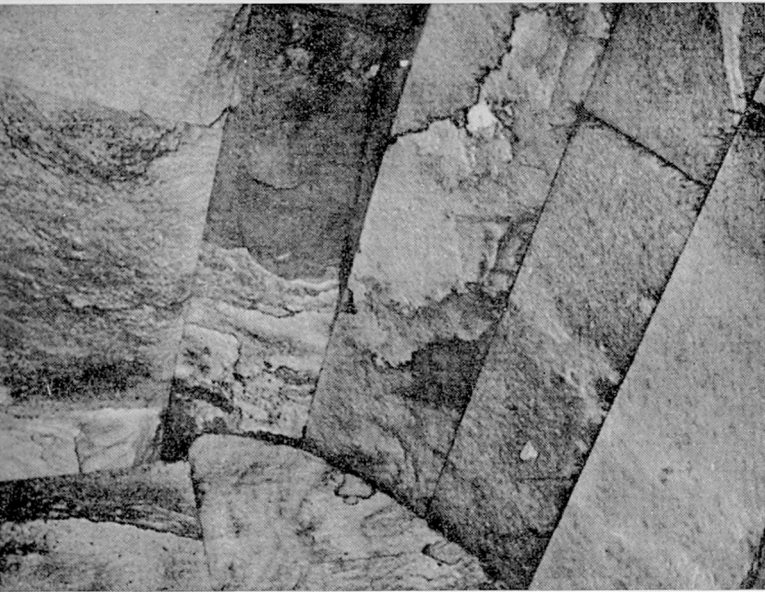
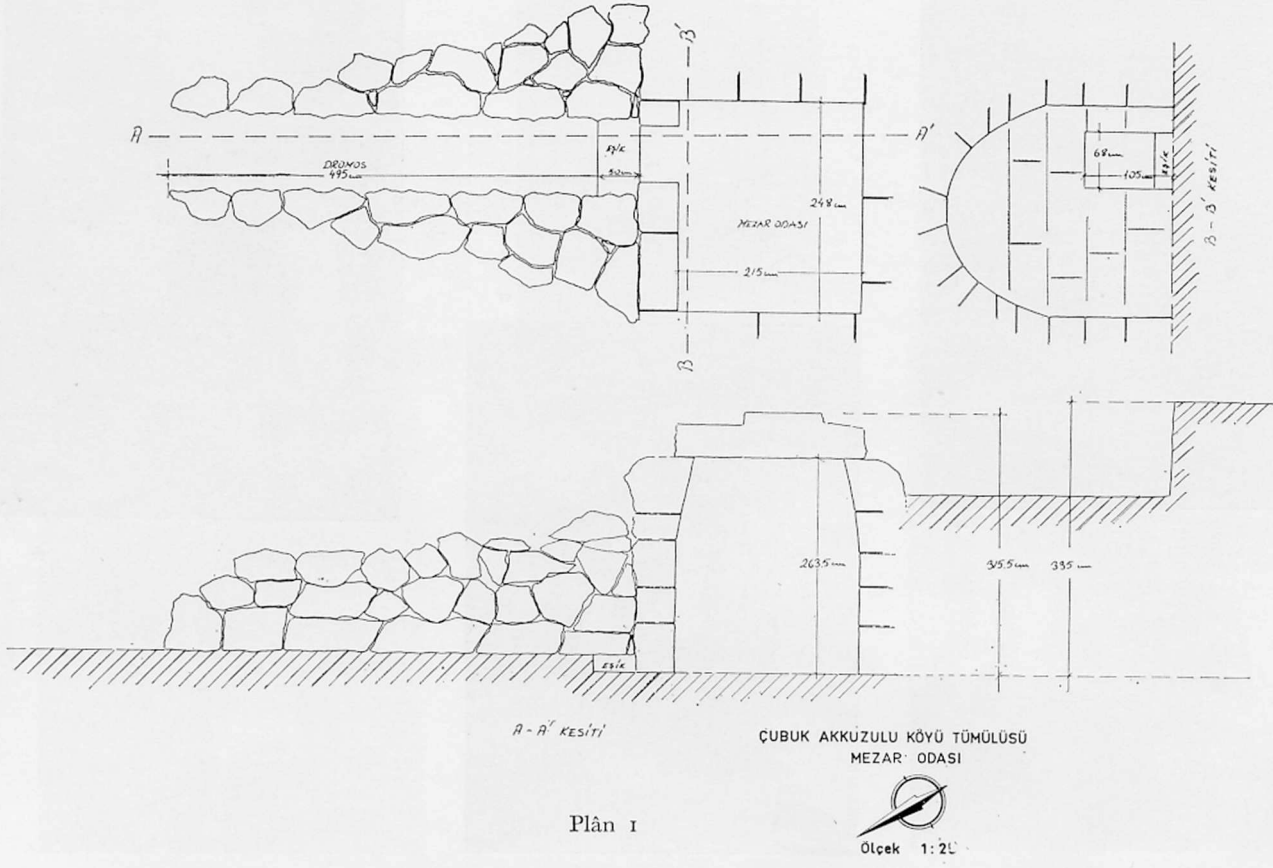

2

3

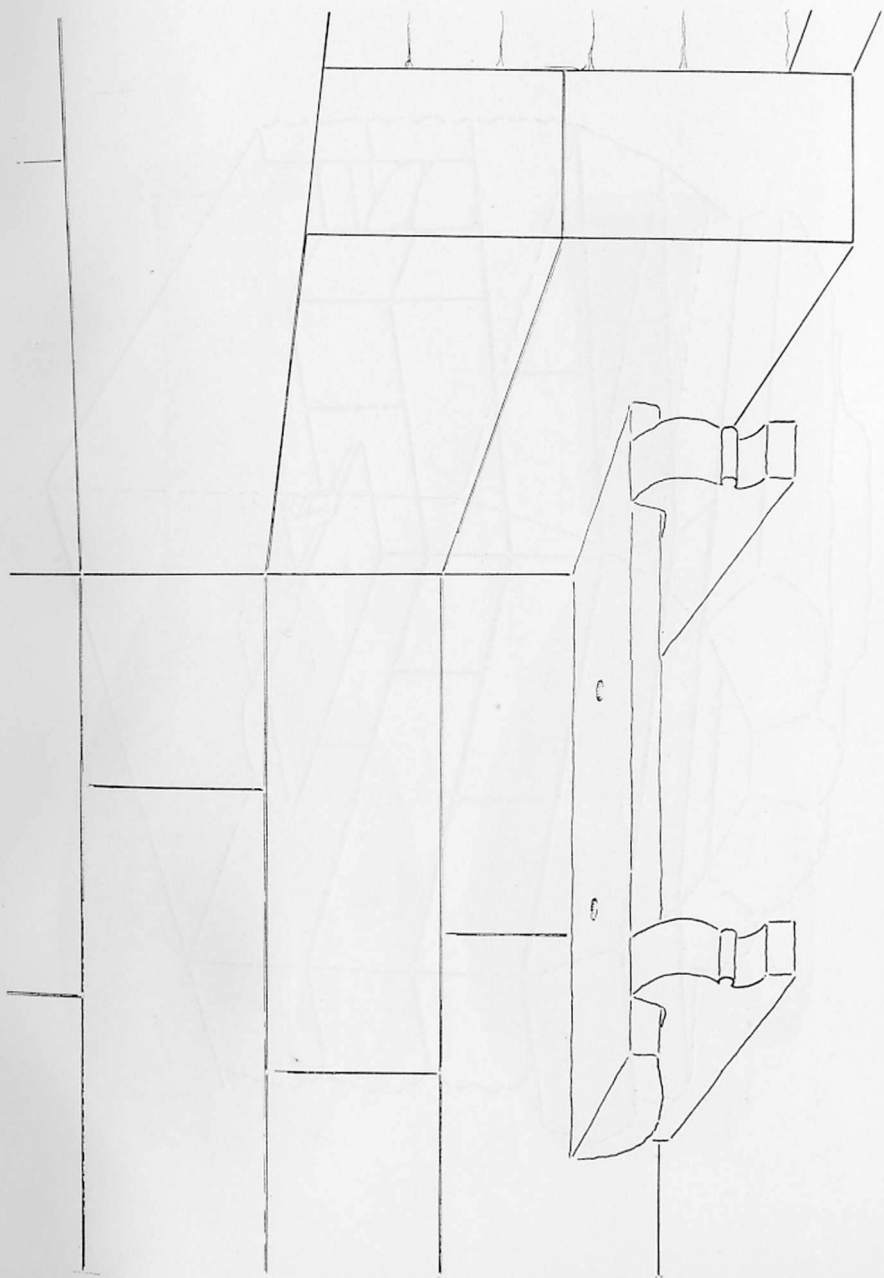

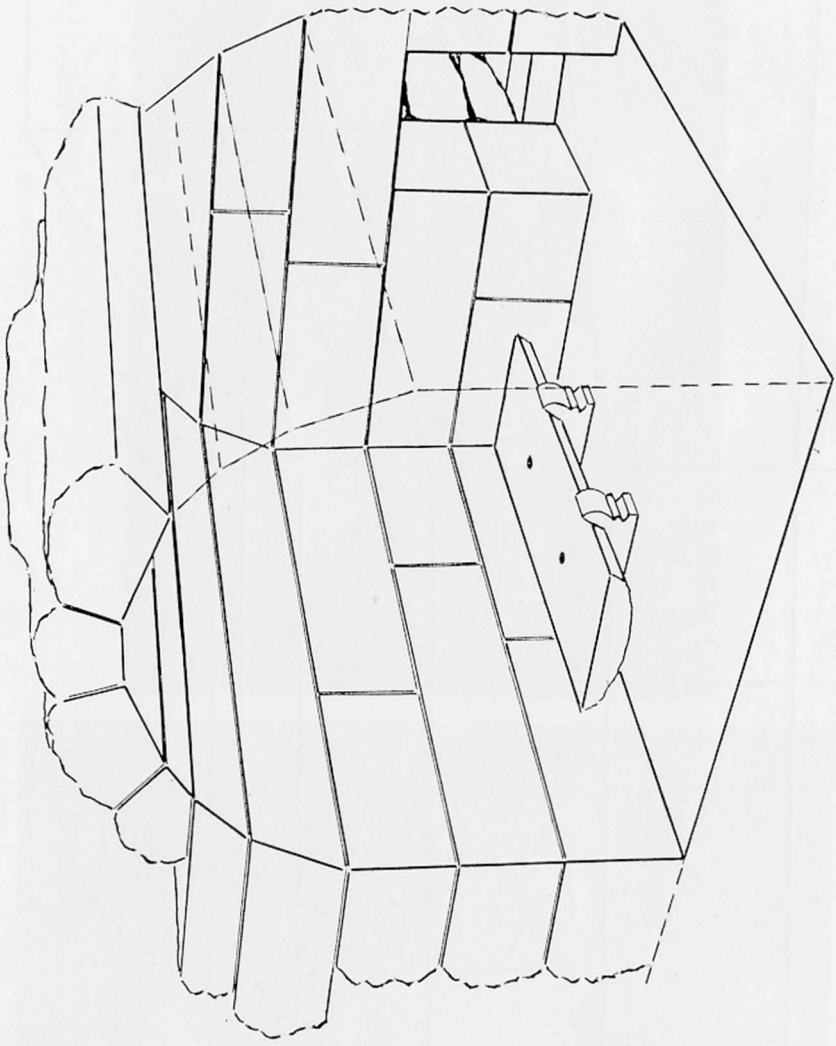

I

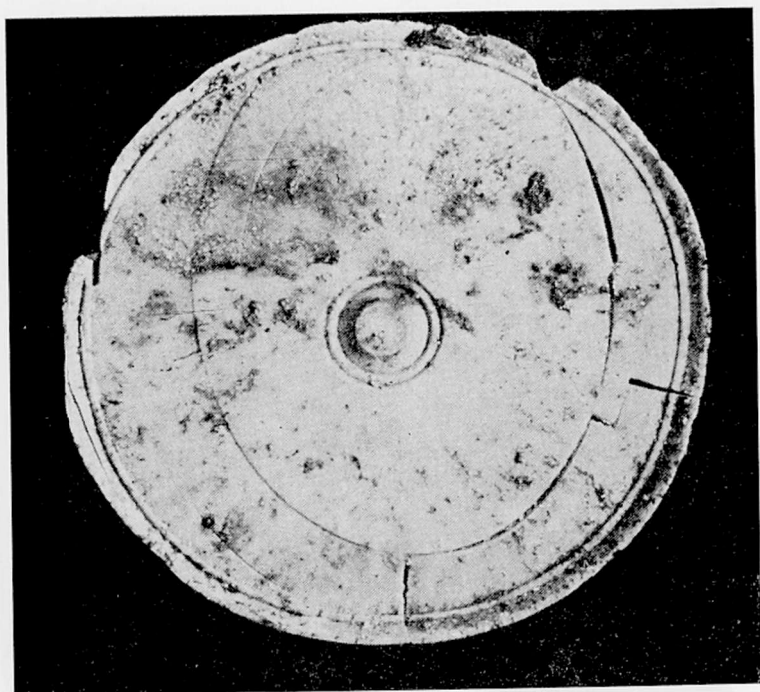
2

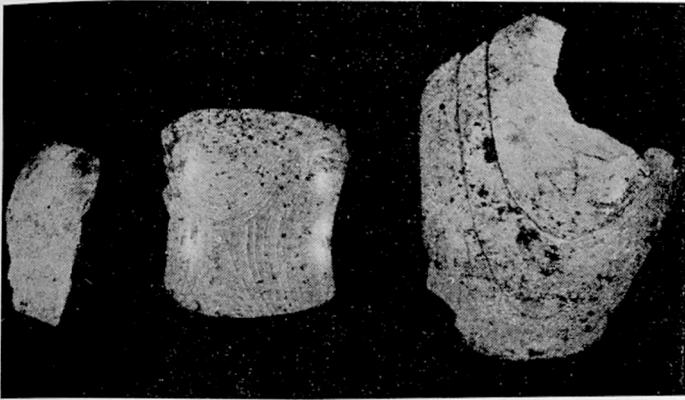
1 — 2

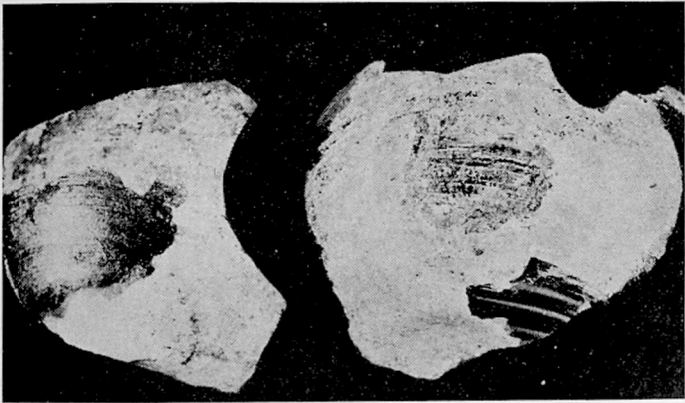
1

2

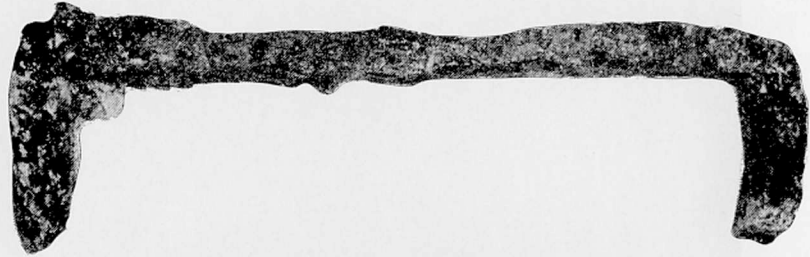
I

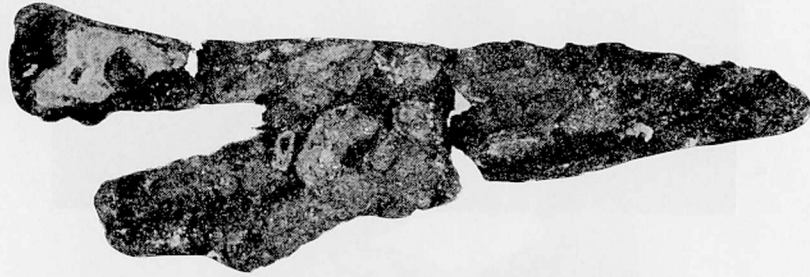
2

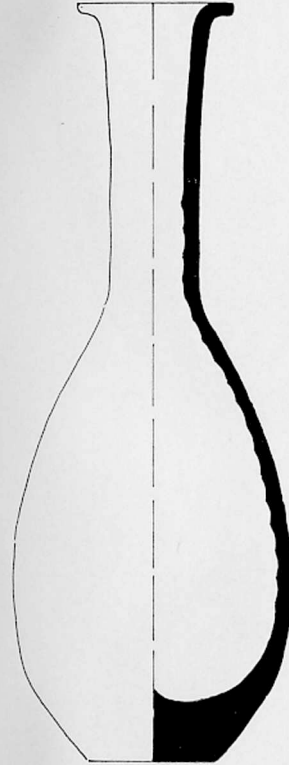
3

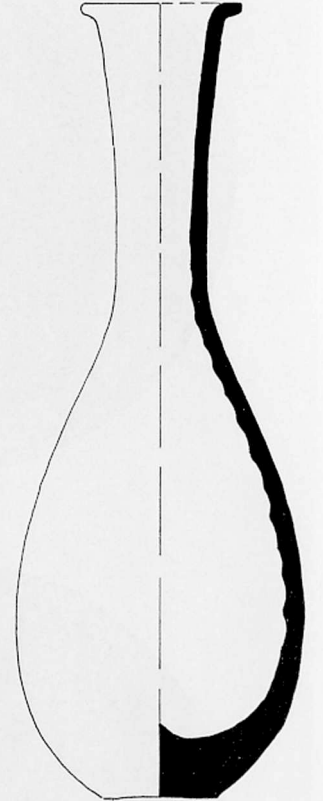
1

2

Ak . 1

Ak . 2

I

2

